

Ακαδημαϊκή Πιστοποίηση Προγραμμάτων Σπουδών

Καθ. Παντελής Υψηλάντης
Μέλος της Α.ΔΙ.Π

Αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο (ν.4009/11)

- Εισάγεται ο θεσμός της Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης στην Ανώτατη Εκπαίδευση
 - Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας στα ΑΕΙ
 - Ακαδημαϊκή Πιστοποίηση Προγραμμάτων Σπουδών
- Αυξημένος ρόλος των ΜΟΔΙΠ των ΑΕΙ
- Αλλαγές στην οργάνωση / λειτουργία και ρόλο της ΑΔΙΠ

Στόχος της ΑΔΙΠ :

**Ενδυνάμωση των διαδικασιών
Βελτίωσης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση**

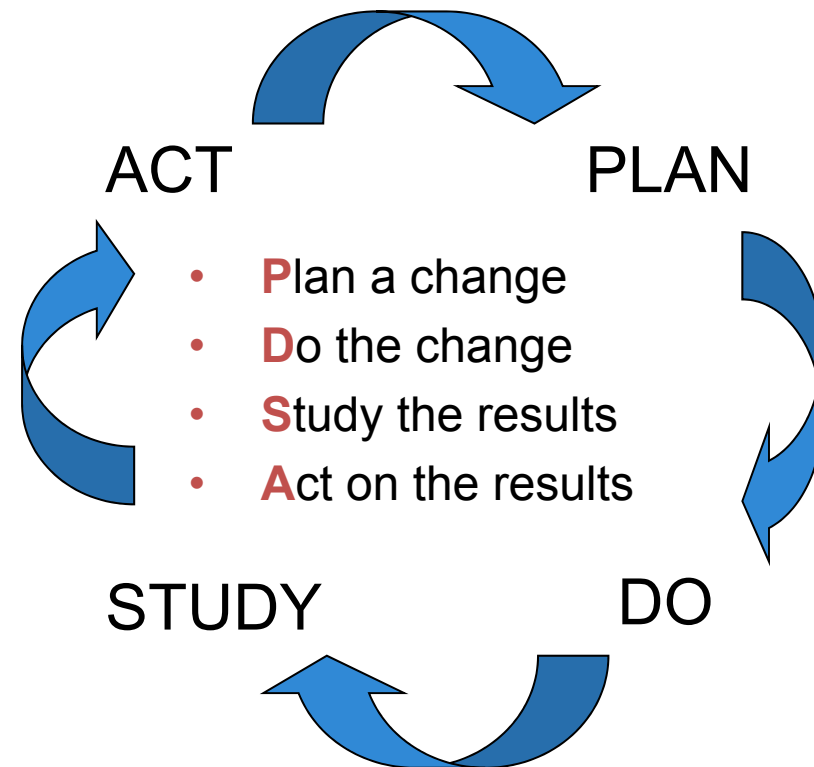
Διοίκηση της Ποιότητας

- Ανάλυση της απόδοσης και Συστηματική προσπάθεια βελτίωσής της
 - Απαιτεί σχεδιασμό, δέσμευση, συνεχή προσπάθεια

Βελτίωση της Ποιότητας	Διασφάλιση της Ποιότητας
<ul style="list-style-type: none">• Τι πρέπει να κάνουμε για να βελτιωθούμε?• Προώθηση αλλαγών• Πρόληψη• Έμφαση σε διαδικασίες	<ul style="list-style-type: none">• Τι δεν έχει γίνει τόσο καλά όσο θα μπορούσαμε?• Αναζήτηση αιτιών• Θεραπεία• Έμφαση σε δεδομένα

Βελτίωση της Ποιότητας

- Σχεδιασμός
- Υλοποίηση
- Ανάλυση αποτελεσμάτων
- Δράση

Deming continuous improvement circle

Στη συνέχεια.....

- ❑ Πλαίσιο Αναφοράς
- ❑ Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας
- ❑ Πιστοποίηση Προγραμμάτων Σπουδών ως εργαλείο βελτίωσης της ποιότητας
- ❑ Διαδικασίες Πιστοποίησης: Οδικός Χάρτης

I. Πλαίσιο Αναφοράς

- Αρχές και κατευθυντήριες οδηγίες για τη Διασφάλιση της Ποιότητας
European Standards & Guidelines (ESG)
- Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων &
Framework for Qualifications of the European Higher Education Area.
(διευκόλυνση κινητικότητας)
- Ε.Χ.Α.Ε.
Συμβατότητα, συνεκτικότητα των συστημάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ευρώπη

European Standards & Guidelines (ESG)

Draft initial proposal revision 2013

Οι βασικές αρχές για τη διασφάλιση της ποιότητας (ΔΠ) στον ΕΧΑΕ

1. Τα ΑΕΙ έχουν την πρωταρχική ευθύνη για την διασφάλιση ποιότητας στο έργο τους. Η **καίρια σημασία της αυτονομίας** τους συνεπάγεται ευθύνες.
2. Οι διαδικασίες ΔΠ πρέπει να ανταποκρίνονται στην **ποικιλομορφία των Συστημάτων, των Ιδρυμάτων και των Προγραμμάτων Σπουδών.**
3. Η διασφάλιση της ποιότητας υποστηρίζει **την ανάπτυξη μιας κουλτούρας ποιότητας**
4. Στις διαδικασίες ΔΠ **συμμετέχουν όλοι οι ενδιαφερόμενοι** και λαμβάνονται υπόψη οι προσδοκίες όλων των φορέων και της κοινωνίας

Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων

Greece EQF Referencing Report

- Μαθησιακά αποτελέσματα για κάθε επίπεδο με αναφορά σε: **Γνώσεις / Δεξιότητες / Ικανότητες**
- Περιγραφικοί Δείκτες Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για Επίπεδα 6, 7 & 8
- Διαφοροποίηση περιγραφικών δεικτών μεταξύ επιπέδων
- Οι στόχοι κάθε Π.Σ. πρέπει να ανταποκρίνονται στο αντίστοιχο επίπεδο των δεικτών

Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (τελικό σχέδιο)

Διαφοροποίηση μεταξύ επιπέδων

Επίπεδο 6 (Minimum 240 ECTS)

- Has **advanced knowledge** of a field of work or study, involving critical understanding of theories and principles.
- Possesses advanced skills and has the **ability to demonstrate the virtuosity and innovation** required to solve complex and unpredictable problems in a specialized field of work or study.
- Can **manage complex technical** or **professional activities** or projects, taking responsibility for decision making in unpredictable work or study contexts; can assume responsibility for managing the professional development of individuals and groups.

Επίπεδο 7 (Minimum 60+ or 300 ECTS)

- Has **highly specialized knowledge**, some of which is **cutting-edge knowledge** in a field of work or study and which is the basis for original thinking; has a **critical awareness of knowledge issues** in a field and at the interface of different fields.
- Holds **specialized problem-solving skills required in research and/or innovation in order to develop new knowledge** and procedures and to integrate knowledge from different fields.
- Can **manage and transform** work or study contexts that are complex, unpredictable and **require new strategic approaches**; can take responsibility for contributing to professional knowledge and practices and/or for the performance evaluation of strategy groups.

Αξιολόγηση και Πιστοποίηση στον Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης Ε.Χ.Α.Ε.

I. Εσωτερικά Συστήματα Διασφάλισης Ποιότητας ΑΕΙ (1/4)

- Αναπτύσσονται σε κάθε ΑΕΙ
Κάθε ίδρυμα είναι υπεύθυνο για τη διασφάλιση και συνεχή βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου του, ..την αποτελεσματική λειτουργία και απόδοση των υπηρεσιών του, σύμφωνα με τις διεθνείς πρακτικές, ιδίως εκείνες του ΕΧΑΕ, και τις αρχές και κατευθύνσεις της ΑΔΙΠ.
- Σύνολο διαδικασιών που δημοσιεύονται σε ΦΕΚ.
Καθορίζονται με απόφαση του Συμβουλίου, μετά από πρόταση του πρύτανη.
- Υπεύθυνη σε κάθε Α.Ε.Ι. είναι η Μονάδα Διασφάλισης της Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.)
- Πιστοποιούνται με διαδικασία εξωτερικής αξιολόγησης με κριτήρια

Εσωτερικά Συστήματα Διασφάλισης Ποιότητας ΑΕΙ (2/4) **European Standards and Guidelines (ESG)**

Αρχές και κατευθυντήριες οδηγίες για Εσωτερικά Συστήματα Διασφάλισης Ποιότητας στα ΑΕΙ

1. Πολιτική και διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας.
2. Σχεδιασμός και έγκριση προγραμμάτων σπουδών.
3. Διαδικασία μάθησης εστιασμένη στο φοιτητή
4. Εισαγωγή, παρακολούθηση προόδου και ολοκλήρωση σπουδών
5. Ανάπτυξη του διδακτικού προσωπικού.
6. Μαθησιακοί πόροι και υποστήριξη φοιτητών.
7. Συστήματα Πληροφόρησης.
8. Δημόσια πληροφόρηση
9. Συνεχής παρακολούθηση και περιοδική αναθεώρηση των προγραμμάτων
10. Περιοδική εξωτερική αξιολόγηση

Εσωτερικά Συστήματα Διασφάλισης Ποιότητας ΑΕΙ (3/4)

- **Κριτήρια Πιστοποίησης**

- α. Θέσπιση **σαφών και καθορισμένων στόχων** για τη διασφάλιση και τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας των προγραμμάτων σπουδών και των υποστηρικτικών υπηρεσιών του ιδρύματος,
- β. Διαδικασία **σχεδιασμού πολιτικής**, αποτελεσματική **οργάνωση** και **διαδικασία λήψης αποφάσεων** για τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας,
- γ. Διαδικασία **εφαρμογής της πολιτικής** για τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας
- δ. **Τεκμηριωμένη βελτίωση** της ποιότητας.

Συμπληρώνονται, εξειδικεύονται και αναθεωρούνται με απόφαση του Συμβουλίου της ΑΔΙΠ.

- **Διαδικασία Πιστοποίησης** → *Επαληθεύει ότι υπάρχει ΣΔΠ, είναι γνωστό σε όλους, και λειτουργεί αποτελεσματικά με στόχο τη δημιουργία δράσεων βελτίωσης για την ενδυνάμωση της ποιότητας*

II. Ακαδημαϊκή Πιστοποίηση Π.Σ.

Η πιστοποίηση είναι διαδικασία εξωτερικής αξιολόγησης με βάση συγκεκριμένα, προκαθορισμένα, διεθνώς αποδεκτά και εκ των προτέρων δημοσιοποιημένα ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια και δείκτες.

Σκοπός της πιστοποίησης είναι η εξωτερική διασφάλιση της ποιότητας της ανώτατης εκπαίδευσης, καθώς και η αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της συνολικής λειτουργίας των Α.Ε.Ι.

(66.4 ν.4009)

Η Πιστοποίηση περιλαμβάνει την Αξιολόγηση

Αξιολόγηση

- Υποστήριξη στην προσπάθεια ανάπτυξης και βελτίωσης.
- Ενδυνάμωση της στρατηγικής για αλλαγές και εσωτερική κουλτούρα ποιότητας.
- Λογική της καταλληλότητας για σκοπό
- Συστάσεις για ενδυνάμωση, αλλαγή, αναπροσανατολισμό

Κοινά Στοιχεία:

- Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης Προγράμματος Σπουδών
- Εξωτερική Αξιολόγηση από ομάδα εμπειρογνομώνων

Πιστοποίηση

... όλα αυτά και...

- Απόφαση από εξουσιοδοτημένη αρχή για το κατά πόσο ένα πρόγραμμα ικανοποιεί συγκεκριμένα ελάχιστα standards.
- Προκαθορισμένες συνέπειες τυπικής φύσεως: έγκριση υλοποίησης ενός προγράμματος, ή μη πιστοποίηση.
- Ξεχωριστά για κάθε Π.Σ. του τμήματος

Πιστοποίηση Προγραμμάτων Σπουδών: Το πλαίσιο

- Εξέλιξη και συνέχεια της διαδικασίας αξιολόγησης
- Διαφοροποίηση διαδικασιών και κριτηρίων
 - Ανάλογα με το αν υπάρχει πιστοποίηση του εσωτερικού Σ.Δ.Π. του ΑΕΙ
 - Νέα Προγράμματα Σπουδών ή Π.Σ. που ήδη λειτουργούν
- Περιλαμβάνει διαδικασία εξωτερικής αξιολόγησης
 - Υποχρεωτική συμμετοχή εκπροσώπων επαγγελματικών οργανώσεων ή επιμελητηρίων ιδιαίτερα για νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα
- Δυνατότητα αξιολόγησης συναφών προγραμμάτων σπουδών από μία επιτροπή
- Επιτόπια επίσκεψη εάν απαιτείται
- Μπορεί να γίνει από αλλοδαπούς φορείς πιστοποίησης ποιότητας σε ΑΕΙ (διαπιστευμένους από την ΑΔΙΠ)

European Standards & Guidelines (ESG)

Draft initial proposal revision 2013

Τα προγράμματα σπουδών αποτελούν τον πυρήνα της εκπαιδευτικής αποστολής της ανώτατης εκπαίδευσης.

- Σχεδιάζονται κατά τρόπον ώστε να ανταποκρίνονται στους στόχους που τίθενται για καθένα από αυτά, σύμφωνα προς την στρατηγική του ιδρύματος και έχουν σαφώς διατυπωμένα μαθησιακά αποτελέσματα.
- με την συμμετοχή των φοιτητών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών (stakeholders)
- αξιοποιούν την εξωτερική εμπειρία και τα ειδικά σημεία αναφοράς (benchmarking).
- ο σχεδιασμός τους καθιστά δυνατή την ομαλή πρόοδο των σπουδαστών
- προσδιορίζουν τον αναμενόμενο φόρτο εργασίας των φοιτητών, π.χ. σε ECTS.
- διαδικασία επίσημης έγκρισης από όργανο εκτός της ακαδημαϊκής μονάδας
- αναθεωρούνται περιοδικά

Στόχος της Πιστοποίησης (1/3)

Σχεδιασμός Π.Σ. & Εκπαιδευτικής Διαδικασίας

Στόχος της Πιστοποίησης (2/3)

Σχεδιασμός Π.Σ. & Εκπαιδευτικής Διαδικασίας

Κατάλληλοι & Σαφείς στόχοι

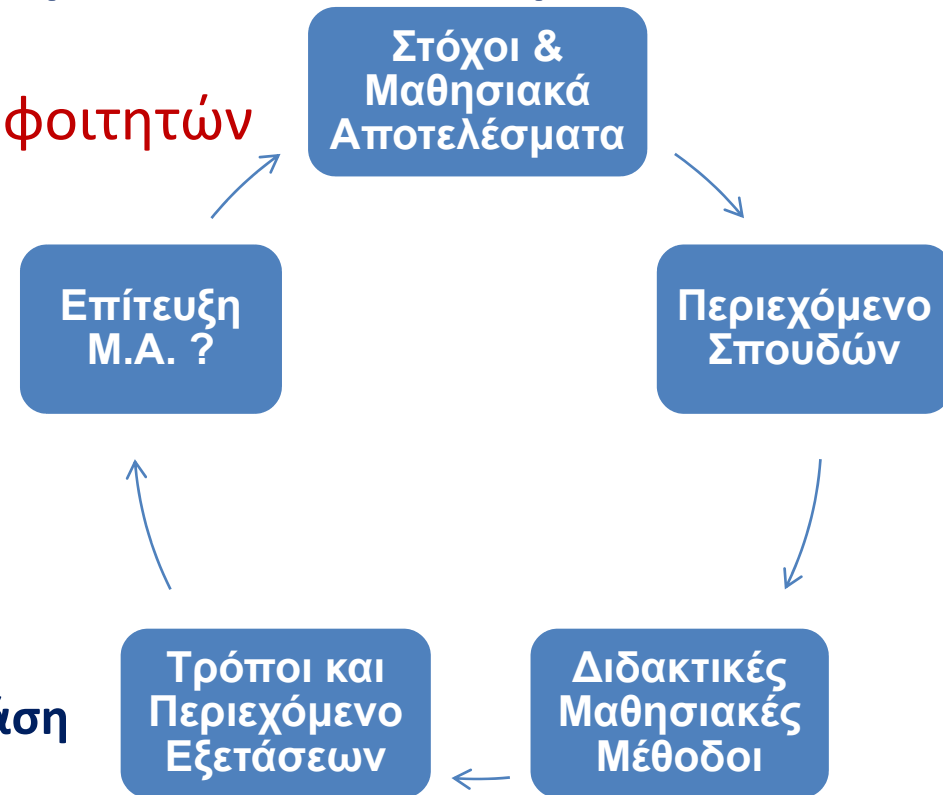
Στόχευση στην επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

- Στο επίκεντρο οι ανάγκες των φοιτητών

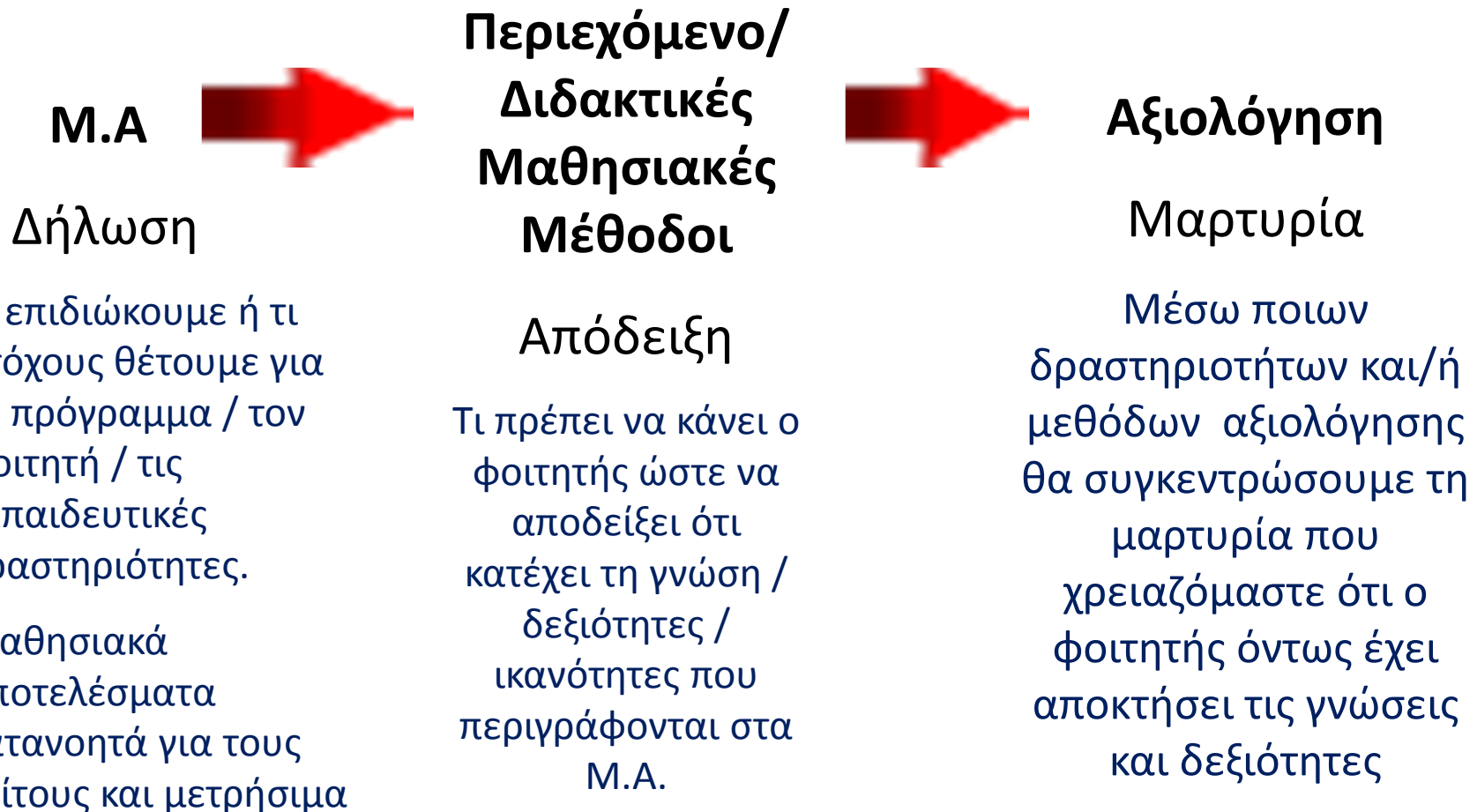
- Σχεδιασμός Π.Σ. οδηγούμενος από τα επιδιωκόμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα
- Εκπαιδευτική Διαδικασία που εγγυάται την επίτευξη των Μ.Α.

Συνεχής επισκόπηση & βελτίωση των διαδικασιών

Σχεδιασμός/Υλοποίηση/Ανάλυση/Δράση

Στόχος της Πιστοποίησης (3/3) Υλοποίηση / Επίτευξη Μ.Α.

Πιστοποίηση Προγραμμάτων Σπουδών: Το ζητούμενο

- Προγράμματα σπουδών βασισμένα σε **Μαθησιακά Αποτελέσματα** συμβατά με το **Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων Ανώτατης Εκπαίδευσης**
- Εκπαιδευτική διαδικασία μέσω της οποίας επιτυγχάνονται τα Μ.Α. του Π.Σ.. – Επάρκεια του τμήματος να υλοποιήσει επιτυχώς την αντίστοιχη εκπαιδευτική διαδικασία
- Καταλήγει σε συγκεκριμένη τεκμηριωμένη και πλήρως αιτιολογημένη βαθμολογία από την επιτροπή εμπειρογνομόνων
- Απόφαση έγκρισης από την ΑΔΙΠ
 - *Δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 8 έτη*
 - *Μικρότερο διάστημα – Επανεξέταση, Ανάλογα με τις παρατηρήσεις της επιτροπής*
 - *Μη έγκριση*

Κριτήρια Πιστοποίησης Προγραμμάτων Σπουδών

Άρθρο 72 “Κριτήρια Πιστοποίησης” του Ν.4009/11

- α. η ακαδημαϊκή φυσιογνωμία και ο προσανατολισμός του Π.Σ.
 - β. τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα επιδιωκόμενα προσόντα σύμφωνα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων Ανώτατης Εκπαίδευσης.
 - γ. η δομή και η οργάνωση του προγράμματος σπουδών
 - δ. η ποιότητα και αποτελεσματικότητα του διδακτικού έργου, όπως τεκμηριώνεται ιδίως από την αξιολόγηση από τους φοιτητές,
 - ε. η καταλληλότητα των προσόντων του διδακτικού προσωπικού
 - στ. η ποιότητα του ερευνητικού έργου της ακαδημαϊκής μονάδας
 - ζ. ο βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα
 - η. η ζήτηση στην αγορά εργασίας των αποκτώμενων προσόντων
 - θ. η ποιότητα των υποστηρικτικών υπηρεσιών.
-
- ι. η στρατηγική του τμήματος

Πιστοποίηση Προγραμμάτων Σπουδών

Άρθρο 72.3 “Κριτήρια Πιστοποίησης” του Ν.4009/11

Πρόσθετα Ειδικά Κριτήρια

Με απόφαση του Συμβουλίου της Αρχής, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, διαμορφώνονται πρόσθετα κριτήρια για τα προγράμματα σπουδών που οδηγούν στην άσκηση νομοθετικώς ρυθμιζόμενων επαγγελματιών σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του π.δ. 38/2010 (Α' 78), ώστε να διασφαλίζεται ότι τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις εκπαιδευτικές και θεσμικές απαιτήσεις των οικείων επαγγελματικών κλάδων. Για το σκοπό αυτόν, η Αρχή συνεργάζεται με τις αντίστοιχες επαγγελματικές ενώσεις και επιμελητήρια.

Έμφαση της διαδικασίας πιστοποίησης

Εισροές	Διοίκηση	Εκροές
<ul style="list-style-type: none">■ Κατάρτιση και επιστημονικό κύρος των καθηγητών■ Οργάνωση και Δομή Προγράμματος Σπουδών■ Διαδικασίες και μέσα υποστήριξης φοιτητών■ Υποδομές■ Έρευνα	<ul style="list-style-type: none">■ Στρατηγική■ Διαδικασίες Συνεχούς Βελτίωσης■ Επικοινωνία / Πληροφόρηση / Διαφάνεια / Δημοσιότητα	<p style="text-align: center;"> φοιτητών</p> <p style="text-align: center;">σε γνώσεις, δεξιότητες, συμπεριφορές, αξίες ως αποτέλεσμα της φοίτησης</p> <p style="text-align: center;"><i>Τι πραγματικά γνωρίζουν και τι είναι ικανοί να εφαρμόσουν στην πράξη</i></p>

III. Πορεία Υλοποίησης Διαδικασιών από ΑΔΙΠ

- Οργάνωση Διαδικασιών
- Εξειδίκευση Κριτηρίων Πιστοποίησης
- Συμμετοχή Επαγγελματικών Οργανώσεων
 - Κριτήριά Πιστοποίησης Νομοθετικά Κατοχυρωμένων Επαγγελμάτων
- Πρότυπο σχήμα υποβολής πρότασης πιστοποίησης Προγράμματος Σπουδών

Οργάνωση Διαδικασιών

- Ενημερωτικές εκδηλώσεις / συζητήσεις με ιδρύματα
- Ανάρτηση σχετικών κειμένων στην ιστοσελίδα της ΑΔΙΠ
- Προτεραιότητες
 - Νέα τμήματα Σχεδίου Αθηνά / Νέα Προγράμματα Σπουδών
 - Τμήματα τα οποία δεν έχουν ολοκληρώσει διαδικασίες αξιολόγησης
 - Τμήματα για τα οποία έχει παρέλθει 4ετία από εξωτερική αξιολόγηση
- Χρόνος Έναρξης
 - Τέλος Εαρινού Εξαμήνου 2014

Οργάνωση Διαδικασιών

Εφαρμογή σε δύο στάδια για νέα προγράμματα

I. Αρχική (πρόδρομη) πιστοποίηση νέου Π.Σ.

Δεν απαιτείται επί τόπου επίσκεψη

Μπορεί να περιλαμβάνει ομοειδή τμήματα

Βασικά κριτήρια: Στόχοι, Μαθησιακά Αποτελέσματα Π.Σ, Ζήτηση Προσόντων / Δομή Προγράμματος Σπουδών / Ακαδημαϊκό Προσωπικό

Αποδίδεται Πρόδρομη Πιστοποίηση με ενδεχόμενες παρατηρήσεις και χρόνο θεραπείας έως περίπου 4 εξάμηνα ανάλογα με την βαρύτητα των τελευταίων

II. Τελική Πιστοποίηση

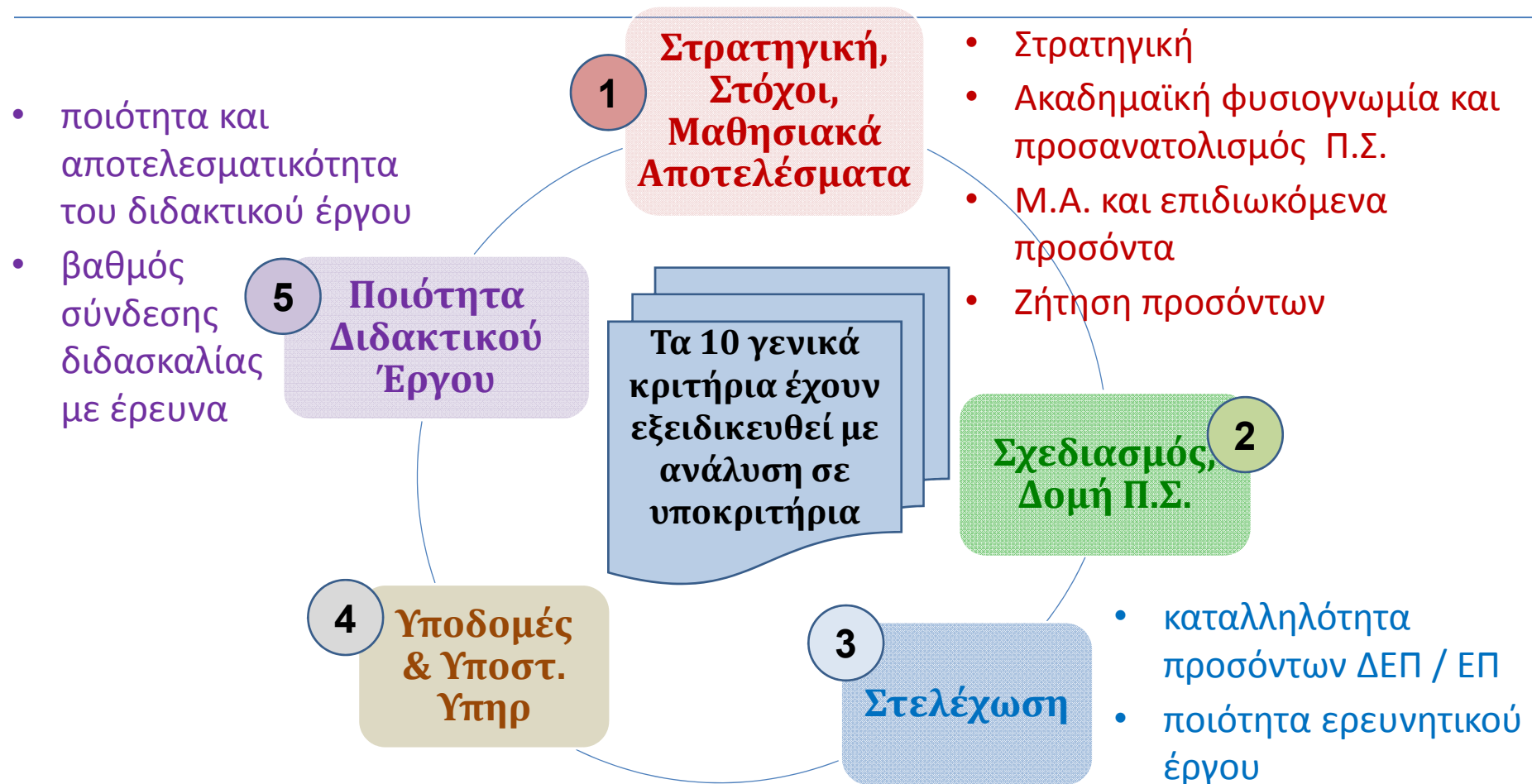
Υποβάλλονται συμπληρωματικά στοιχεία μετά την παρέλευση της προθεσμίας, σύμφωνα με τις παρατηρήσεις Πλήρους εξέταση των κριτηρίων και επί τόπου επίσκεψη. Εισήγηση επιτροπής και απόφαση ΑΔΙΠ.

- Σχεδιασμός
- Benchmarking
- Προϋποθέσεις Υλοποίησης
- Αποφυγή ακραίων διαφοροποιήσεων μεταξύ ομοειδών τμημάτων

- Υλοποίηση
- Αξιολόγηση του βαθμού επίτευξης M.A.
- Βιωσιμότητα

Εξειδίκευση Γενικών Κριτηρίων Πιστοποίησης

Άρθρο 72 “Κριτήρια Πιστοποίησης” του Ν.4009/11

Ειδικά Κριτήρια Πιστοποίησης (2/3)

- Τα ειδικά κριτήρια διαφοροποιούνται ανά Τμήμα.
- Συμμετοχή των αντίστοιχων τμημάτων στη διαδικασία καθορισμού ειδικών κριτηρίων
 - Ομαδοποίηση συναφών τμημάτων Παν/μίων και αντίστοιχα των ΤΕΙ
 - απλούστευση των διαδικασιών, οικονομίες κλίμακος
 - επίτευξης στοιχειώδους συμβατότητας των ομοειδών προγραμμάτων σπουδών
 - Διαβούλευση με τμήματα, επιμελητήρια, επαγγελματικές οργανώσεις
 - Επικεφαλείς των τμημάτων
 - Ένα μέλος που θα υποδειχθεί από τα τμήματα από κάθε συναφές επαγγελματικό επιμελητήριο/ένωση/σωματείο ή επιστημονικό σύλλογο ή σχετικό φορέα
 - Δύο εμπειρογνώμων του εξωτερικού
 - Εκπρόσωπος φοιτητών / σπουδαστών
 - Ένα μέλος της ΑΔΙΠ (συντονιστής)

Συμμετοχή Επαγγελματικών Φορέων (3/3)

- Ειδικά Κριτήρια Πιστοποίησης Προγραμμάτων Σπουδών σε σχέση με το επάγγελμα

Τα μέλη των επιτροπών καλούνται να συμβάλλουν στη διαμόρφωση των κριτηρίων για τα προγράμματα σπουδών που οδηγούν στην άσκηση των αντίστοιχων επαγγελματιών ώστε να διασφαλίζεται ότι τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις σημερινές και προβλεπόμενες απαιτήσεις των οικείων επαγγελμάτων και πεδίων απασχόλησης των αποφοίτων.

- Απόφαση ΑΔΙΠ

Ειδικά Κριτήρια Συμμετοχή Επαγγελματικών Φορέων

- Νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα
 - 7 επαγγέλματα Π.Δ. 38/10
Ιατρού, Νοσοκόμου, Οδοντιάτρου, Κτηνιάτρου, Μαίας/Μαιευτή, Φαρμακοποιού και Αρχιτέκτονα
 - *υπάρχει εκτενής περιγραφή των προϋποθέσεων που πρέπει να πληροί η παρεχόμενη εκπαίδευση (διάρκεια, μαθήματα, πρακτική άσκηση με συγκεκριμένες μορφές και αποτελέσματα, κ.λ.π. – άρθρα 24-49 Π.Δ. 38/2010) Π.Δ. 38*
- Επαγγέλματα που ελέγχονται από Επιμελητήρια, Επαγγελματικούς συλλόγους (άδεια άσκησης επαγγέλματος)
Μηχανικών, Δικηγόρου, Λογιστή, κ.λπ.
- Λοιπά

Πρότυπο Πρότασης Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης Προγράμματος Σπουδών (1/3)

1. Ιστορικό

- 1.1. Δημιουργία Νέου Προγράμματος Σπουδών
- 1.2. Προηγούμενες πιστοποιήσεις / αξιολογήσεις
- 1.3. Εσωτερικές διαδικασίες
- 1.4. Παρούσα Κατάσταση

2. Περιγραφή Προγράμματος Σπουδών

- 2.1. Τίτλος του Προγράμματος Σπουδών
- 2.2. Σκοπός και Αντικείμενο του Προγράμματος Σπουδών
- 2.3. Μαθησιακά αποτελέσματα του Προγράμματος Σπουδών
- 2.4. Σύνδεση των στόχων του Προγράμματος Σπουδών με την αγορά εργασίας
- 2.5. Συμβατότητα σε σχέση με το Ευρωπαϊκό και Διεθνές Περιβάλλον (benchmarking)
- 2.6. Δομή του Προγράμματος Σπουδών

Πρότυπο Πρότασης Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης Προγράμματος Σπουδών (2/3)

3. Περιγράμματα Μαθημάτων Προγράμματος Σπουδών

3.1 Γενικές Πληροφορίες

3.2 Μαθησιακά αποτελέσματα (ειδικά και γενικά)

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Οδηγίες:

-Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

-Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

-Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

3.3 Περιεχόμενο μαθήματος

3.4 Διδακτικές και Μαθησιακές μέθοδοι - Αξιολόγηση

Αυτοτελείς διδακτικές δραστηριότητες – Απόδοση πιστωτικών μονάδων

Οργάνωση διδασκαλίας - Χρήση ΤΠΤ - Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης

Πρότυπο Πρότασης Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης Προγράμματος Σπουδών (3/3)

4. Οργάνωση του Εκπαιδευτικού Έργου

- 4.1. Στελέχωση του Τμήματος.
- 4.2. Συνοπτικός Πίνακας Διδασκόντων
- 4.3. Πίνακας αντιστοίχισης Διδασκόντων - Μαθημάτων
- 4.4. Διδακτικό Έργο
- 4.5. Διοίκηση του τμήματος.

5. Ερευνητικό έργο του τμήματος

6. Υποδομές – Υποστηρικτικές υπηρεσίες

- 6.1. Υποδομές που χρησιμοποιούνται για την υποστήριξη του διδακτικού έργου
- 6.2. Αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών
- 6.3. Υποστηρικτικές υπηρεσίες

7. Πίνακες

Πιστοποίηση → Βελτίωση της Ποιότητας

Η βελτίωση της ποιότητας είναι μία συνεχής διαδικασία.

Απαιτεί ατομική και συλλογική δέσμευση, και συνεχή προσπάθεια.

Προέρχεται κυρίως από τις εσωτερικές διαδικασίες εντός κάθε ακαδημαϊκής μονάδας.

Οι διαδικασίες πιστοποίησης Π.Σ. είναι ένα εργαλείο σε αυτή την κατεύθυνση.

HQA

HELLENIC QUALITY ASSURANCE & ACCREDITATION AGENCY

www.hqa.gr

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

Συμπληρωματικό Υλικό

Παραδείγματα από το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων

Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων

Greece EQF Referencing Report

Περιγραφικοί Δείκτες Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για Επίπεδα 6, 7 & 8

Επίπεδο 6 (Minimum 240 ECTS)

Δεξιότητες

- Analyze and adjust their acquired knowledge to implement it on a variety of topics in the field of study or academic and professional field, as well as to acquire new knowledge.
- Apply correctly the right tools and the appropriate analytical techniques in exploring key issues of their scientific field of studies
- Resolve complex or new problems in their scientific field of study, by developing integrated and creative or innovative solutions and approaches, while also supporting the solutions and opinions in a methodical and scientific way.
- Using scientific sources or other sources specialized in theoretical, technical, and professional issues, gather, analyze, and choose in a critical and responsible manner, ideas, and information on the aspects of their interest.
- Develop topics, mainly within the framework of their professional knowledge and field, based on scientific documentation and make valid judgments that take into account the relevant social, economic, cultural and ethical dimensions of the issue.
- Communicate with laymen or specialists, in order to convey verbally, in writing and through other means, information, ideas, problems and solutions in specific topics.

Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων

Greece EQF Referencing Report

Περιγραφικοί Δείκτες Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για Επίπεδα 6, 7 & 8

Επίπεδο 6 (Minimum 240 ECTS)

Ικανότητες

- Plan, manage and implement research tasks with supervision in the context of their scientific field of study, both at individual and collective level.
- Transfer the knowledge and skills acquired in a professional or business context and apply them with autonomy and in a way that shows professionalism and social responsibility to plan and manage complex technical or professional activities or tasks.
- Make decisions, evaluate and assume their responsibility in complex professional and business frames that change and evolve.
- Be able to undertake a responsibility, within a specified frame, of the development of knowledge, skills and abilities of individuals and groups.

Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων

Greece EQF Referencing Report

Διαφοροποίηση μεταξύ επιπέδων

	Επίπεδο 6 (Minimum 240 ECTS)	Επίπεδο 7 (Minimum 60+ or 300 ECTS)
Ικανότητες	<ul style="list-style-type: none"> • Plan, manage and implement research tasks with supervision in the context of their scientific field of study, both at individual and collective level. • Transfer the knowledge and skills acquired in a professional or business context and apply them with autonomy and in a way that shows professionalism and social responsibility to plan and manage complex technical or professional activities or tasks. • Make decisions, evaluate and assume their responsibility in complex professional and business frames that change and evolve. • Be able to undertake a responsibility, within a specified frame, of the development of knowledge, skills and abilities of individuals 	<ul style="list-style-type: none"> • Continue to develop with autonomy their knowledge and their skills at a high level. • Apply professionally their specialized knowledge and skills and effectively address new, interdisciplinary or unforeseen issues. • Solve problems and take strategic decisions based on inductive thinking. • Contribute to the development of knowledge and practices in professional and business space and have operational capability in crisis management. • Take autonomous responsibility for education/training and managing a team and assess its performance.

Συμπληρωματικό Υλικό

ESG Κριτήρια Εσωτερικών Συστημάτων ΔΠ σε ΑΕΙ

Εσωτερικά Συστήματα Διασφάλισης Ποιότητας ΑΕΙ (2/4)

European Standards and Guidelines (ESG)

Part 1: Standards and guidelines for internal quality assurance within higher education institutions

1.1 Policy and processes for quality assurance

Institutions should have a public quality assurance policy that reflects institutional vision and strategy, thus linking it to strategic management of the institution. The policy should be put into practice through the quality assurance processes, managed by appropriate structures. Stakeholders should be involved in the development and implementation of policy and processes.

1.2 Design and approval of programmes

Institutions should have processes for the design and approval of their programmes. The programmes should be designed so that they match the objectives set for them. The qualification resulting from a programme should be clearly specified and communicated, and refer to the correct level of the national qualifications framework for higher education and, consequently, to the Framework for Qualifications of the European Higher Education Area.

1.3 Student centered learning

Institutions should embed student centered learning approaches in their programmes. The way in which the programmes are delivered should encourage students to take an active role in co creating the learning process.

Εσωτερικά Συστήματα Διασφάλισης Ποιότητας ΑΕΙ (3/4)

European Standards and Guidelines (ESG)

1.4 Student admission, progression and completion

Institutions should have pre-defined, published and consistently applied regulations covering all phases of the student “life cycle”, e.g. student admission, assessment, recognition and certification.

1.5 Development of teaching staff

Institutions should have fair and transparent processes for the recruitment and development of all staff that allow them to assure themselves of the competence of their teachers.

1.6 Learning resources and student support

Institutions should ensure that learning and student support resources are adequate, readily accessible and appropriate.

1.7 Information management / 1.8 Public information

Institutions should ensure that they collect, analyse and use relevant information for the effective management of their programmes and other activities. Institutions should publish information about their activities, including programmes, which is clear, accurate, objective, up-to date and readily accessible.

1.9 On-going monitoring and periodic review of programmes

1.10 Cyclical external quality assurance

Συμπληρωματικό Υλικό

Αρχές σχετικά με Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αρχές σχετικά με τα μαθησιακά αποτελέσματα και την πιστοποίηση τους:

- 1 : Ο οργανισμός πιστοποίησης θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα μαθησιακά αποτελέσματα στις αξιολογήσεις τους
- 2:αξιολογεί κατά πόσον τα μαθησιακά αποτελέσματα είναι σύμφωνα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης .
- 3 :αξιολογεί κατά πόσον ελήφθη υπόψη η γνώμη επαγγελματιών κατά το σχεδιασμό ή την αναθεώρηση των προγραμμάτων σπουδών και των μαθησιακών αποτελεσμάτων .
- 4 : κατά πόσον τα μαθησιακά αποτελέσματα και η αξιολόγησή τους από τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι κατανοητά και κοινοποιημένα.
- 5 :κατά πόσον ο σχεδιασμός προγραμμάτων σπουδών και το περιεχόμενο τους επιτρέπουν στους φοιτητές να επιτύχουν το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα (EA) και εάν τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης επιβάλλουν τις κατάλληλες διαδικασίες για την αξιολόγηση εκείνων που προορίζονται για το EA .
- 6 : Σε περίπτωση πιστοποίησης του προγράμματος , ο οργανισμός πιστοποίησης πρέπει να αναφέρει ρητά στις εκθέσεις του τα μαθησιακά αποτελέσματα στα οποία στοχεύουν τα προγράμματα.
- 7 : Σε περίπτωση πιστοποίησης των ιδρυμάτων πρέπει να ελέγχονται οι διατάξεις του οργάνου σχετικά με την εφαρμογή και την αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων .

Η διαφοροποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων

Σε γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες βοηθά στη σαφή δόμηση περιγραφικών δεικτών και στην ευκολότερη κατηγοριοποίηση των επιπέδων προσόντων.

⁵ Με τον όρο «**γνώσεις**» νοείται το αποτέλεσμα της αφομοίωσης πληροφοριών μέσω της μάθησης. Οι γνώσεις είναι το σώμα θετικών στοιχείων, αρχών, θεωριών και πρακτικών που σχετίζεται με ένα πεδίο σπουδής ή εργασίας. Οι γνώσεις χαρακτηρίζονται ως **θεωρητικές ή/ και αντικειμενικές**.

⁶ Με τον όρο «**δεξιότητες**» νοείται η ικανότητα εφαρμογής γνώσεων και αξιοποίησης τεχνογνωσίας για την εκπλήρωση εργασιών και την επίλυση προβλημάτων. Οι δεξιότητες περιγράφονται ως **νοητικές** (χρήση λογικής, διαισθητικής και δημιουργικής σκέψης) και **πρακτικές** (αφορούν τη χειρονακτική επιδεξιότητα και τη χρήση μεθόδων, υλικών, εργαλείων και οργάνων)

⁷ Με τον όρο «**ικανότητες**» νοείται η αποδεδειγμένη επάρκεια στη χρήση γνώσεων, δεξιοτήτων και προσωπικών, κοινωνικών ή/και μεθοδολογικών δυνατοτήτων σε περιστάσεις εργασίας ή σπουδών και στην επαγγελματική ή/ και προσωπική ανέλιξη. Η περιγραφή ως προς τις «ικανότητες» αφορά **την υπευθυνότητα και την αυτονομία**.

Συμπληρωματικό Υλικό

Εξειδίκευση Γενικών Κριτηρίων Πιστοποίησης

Εξειδίκευση Γενικών Κριτηρίων Πιστοποίησης (2α/2)

Άρθρο 72 “Κριτήρια Πιστοποίησης” του Ν.4009/11

α) Ακαδημαϊκή φυσιогνωμία και προσανατολισμός του προγράμματος σπουδών

- Ανταπόκριση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις ανάγκες της κοινωνίας.
- Ύπαρξη διαδικασιών ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής; Πόσο αποτελεσματικά αξιοποιήθηκαν στη διαδικασία σύνταξης του προγράμματος.
- Οι στόχοι του προγράμματος είναι κατάλληλοι με το είδος και το επίπεδο των σπουδών.
- Οι στόχοι του προγράμματος και των μαθησιακών αποτελεσμάτων καθορίζονται με σαφήνεια και οι αντίστοιχες πληροφορίες είναι εύκολα προσβάσιμες από κάθε ενδιαφερόμενο.
- Η ακαδημαϊκή φυσιогνωμία του Προγράμματος Σπουδών είναι συμβατή με αντίστοιχα προγράμματα σπουδών στον ΕΧΑΕ και γενικότερα διεθνώς. Αποτελέσματα συγκριτικής προτυποποίησης (**benchmarking**).
- Πλεονεκτήματα, ισχυρά σημεία ή διαφοροποιήσεις του Προγράμματος σε σχέση με παρόμοια άλλων Ελληνικών ΑΕΙ

Εξειδίκευση Γενικών Κριτηρίων Πιστοποίησης (2β/2)

Άρθρο 72 “Κριτήρια Πιστοποίησης” του Ν.4009/11

β) Μαθησιακά αποτελέσματα και επιδιωκόμενα προσόντα σύμφωνα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων Ανώτατης Εκπαίδευσης (ν. 3879/2010)

- Τα μαθησιακά αποτελέσματα, συνδέονται με τους στόχους του προγράμματος
- Τα μαθησιακά αποτελέσματα είναι κατάλληλα με το είδος και το επίπεδο των σπουδών καθώς και το επίπεδο των προσόντων του αντίστοιχου τίτλου σπουδών όπως αυτά καθορίζονται από το Ευρωπαϊκό και Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων.
- Οι στόχοι του προγράμματος και των μαθησιακών αποτελεσμάτων βασίζονται σε ακαδημαϊκές και / ή επαγγελματικές απαιτήσεις, στις ανάγκες της κοινωνίας / οικονομίας και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας
- Ο τίτλος του προγράμματος, τα μαθησιακά αποτελέσματα, και το περιεχόμενο είναι συμβατά μεταξύ τους.

Εξειδίκευση Γενικών Κριτηρίων Πιστοποίησης (2γ/2)

Άρθρο 72 “Κριτήρια Πιστοποίησης” του Ν.4009/11

γ) Δομή και η οργάνωση του προγράμματος σπουδών

- *Ο σχεδιασμός του προγράμματος σπουδών πληροί τις απαιτήσεις της νομοθεσίας και των ευρωπαϊκών / εθνικών πολιτικών*
- *Το Πρόγραμμα σπουδών είναι δομημένο με βάση το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων (ECTS).*
- *Υπάρχουν αναλυτικά περιγράμματα μαθημάτων όπου καθορίζονται με σαφήνεια τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος, το περιεχόμενο, οι διδακτικές και μαθησιακές προσεγγίσεις και ο τρόπος αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών.*
- *Τα μαθήματα και οι ενότητες μαθημάτων κατανέμονται ομοιόμορφα, χωρίς υπερβολικές επικαλύψεις*

συνέχεια.....

Εξειδίκευση Γενικών Κριτηρίων Πιστοποίησης (2γ/2)

Άρθρο 72 “Κριτήρια Πιστοποίησης” του Ν.4009/11

γ) Δομή και η οργάνωση του προγράμματος σπουδών

- Το περιεχόμενο των μαθημάτων και / ή ενοτήτων είναι σύμφωνα με το είδος και το επίπεδο των σπουδών
- Το περιεχόμενο των μαθημάτων και / ή ενοτήτων είναι κατάλληλο για την επίτευξη των επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων
- Το εύρος του προγράμματος είναι επαρκές για την εξασφάλιση των μαθησιακών αποτελεσμάτων
- Το περιεχόμενο του προγράμματος αντικατοπτρίζει τα τελευταία επιτεύγματα / εξελίξεις στην επιστήμη, τις τέχνες και την τεχνολογία.
- Δίνεται ευελιξία επιλογών / δυνατότητα προσαρμογής στις προσωπικές ανάγκες ή απαιτήσεις των φοιτητών
- Διεθνής διάσταση του προγράμματος σπουδών

Εξειδίκευση Γενικών Κριτηρίων Πιστοποίησης (2δ/2)

Άρθρο 72 “Κριτήρια Πιστοποίησης” του Ν.4009/11

δ) η ποιότητα και αποτελεσματικότητα του διδακτικού έργου, όπως τεκμηριώνεται ιδίως από την αξιολόγηση από τους φοιτητές

- *Η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας εξασφαλίζει την ποιοτική υλοποίηση των στόχων του προγράμματος σπουδών και την επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων*
- *Υπάρχουν διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου*
- *Οι ευθύνες για τη λήψη αποφάσεων και την παρακολούθηση της υλοποίησης του προγράμματος κατανέμονται με σαφή τρόπο*
- *Ο τρόπος αξιολόγησης των φοιτητών στα μαθήματα συνδέεται με τα μαθησιακά αποτελέσματα κάθε μαθήματος*
- *το σύστημα και τα κριτήρια αξιολόγησης των επιδόσεων των φοιτητών στα μαθήματα είναι σαφές, επαρκές και σε γνώση των φοιτητών*

συνέχεια

Εξειδίκευση Γενικών Κριτηρίων Πιστοποίησης (2δ/2)

Άρθρο 72 “Κριτήρια Πιστοποίησης” του Ν.4009/11

δ) η ποιότητα και αποτελεσματικότητα του διδακτικού έργου, όπως τεκμηριώνεται ιδίως από την αξιολόγηση από τους φοιτητές

(και, εφόσον το πρόγραμμα αποτελεί μετεξέλιξη άλλου προγράμματος και υπάρχουν σχετικά δεδομένα)

- *Εκροές: Ποσοστό των φοιτητών που συμμετέχουν στις εξετάσεις. Ποσοστά επιτυχίας των φοιτητών στις εξετάσεις. Μέσος βαθμός πτυχίου και μέση διάρκεια σπουδών για τη λήψη πτυχίου.*
- *Αξιολογήσεις φοιτητών για τα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών.*
- *Τα αποτελέσματα της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης του προγράμματος χρησιμοποιούνται για τη βελτίωση του προγράμματος*

Εξειδίκευση Γενικών Κριτηρίων Πιστοποίησης (2ε/2)

Άρθρο 72 “Κριτήρια Πιστοποίησης” του Ν.4009/11

ε) η καταλληλότητα των προσόντων του διδακτικού προσωπικού,

- *Ο αριθμός και οι εξειδικεύσεις του διδακτικού προσωπικού είναι επαρκή για την διδασκαλία των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών.*
- *Η επιστημονική κατάρτιση του διδακτικού προσωπικού είναι επαρκής για την διασφάλιση επίτευξης των μαθησιακών αποτελεσμάτων του προγράμματος*
- *Οι μελλοντικές αποχωρήσεις / συνταξιοδοτήσεις, αναμενόμενες προσλήψεις και εξελίξεις του ακαδημαϊκού προσωπικού εξασφαλίζουν την ομαλή υλοποίηση του προγράμματος σπουδών σε ορίζοντα πενταετίας*
- *Υπάρχουν οι προϋποθέσεις για την επιστημονική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού προσωπικού σε σχέση με τις απαιτήσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη του προγράμματος σπουδών*
- *Το διδακτικό προσωπικό του προγράμματος συμμετέχει σε ερευνητικές δραστηριότητες που σχετίζονται άμεσα με το πρόγραμμα σπουδών.*

Εξειδίκευση Γενικών Κριτηρίων Πιστοποίησης (2στ-ζ/2)

Άρθρο 72 “Κριτήρια Πιστοποίησης” του Ν.4009/11

στ) Ποιότητα του ερευνητικού έργου της ακαδημαϊκής μονάδας,

- Υπάρχει σαφής προσανατολισμός των ερευνητικών δραστηριοτήτων της ακαδημαϊκής μονάδας σε συγκεκριμένα πεδία ερευνητικού ενδιαφέροντος
- Αποτελέσματα ερευνητικής δραστηριότητας τελευταίας πενταετίας
- Ποσοστό μελών ΔΕΠ/ΕΠ που έχουν ενεργό ερευνητική δραστηριότητα
- Συμμετοχή σε διεθνή δίκτυα με άλλα ΑΕΙ / Ερευνητικούς φορείς

ζ) Ο βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα,

- Συσχέτιση των ερευνητικών δραστηριοτήτων των μελών ΔΕΠ/ΕΠ με τα βασικά γνωστικά αντικείμενα του τμήματος
- Εκπαίδευση των φοιτητών στην ερευνητική διαδικασία.
- Συμμετοχή των φοιτητών σε ερευνητικά έργα.

Εξειδίκευση Γενικών Κριτηρίων Πιστοποίησης (2η/2)

Άρθρο 72 “Κριτήρια Πιστοποίησης” του Ν.4009/11

η) Ζήτηση στην αγορά εργασίας των αποκτώμενων προσόντων

- Οι επαγγελματικές δραστηριότητες της πλειοψηφίας των αποφοίτων ανταποκρίνονται στις προσδοκίες του τμήματος
- Πιθανές εκδοχές επαγγελματικής απορρόφησης των αποφοίτων του ΠΣ (περιγραφή θέσεων εργασίας)
- Τεκμηρίωση της ζήτησης για συγκεκριμένα επαγγέλματα

Εξειδίκευση Γενικών Κριτηρίων Πιστοποίησης (2θ/2)

Άρθρο 72 “Κριτήρια Πιστοποίησης” του Ν.4009/11

θ) Ποιότητα των υποστηρικτικών υπηρεσιών, όπως οι διοικητικές υπηρεσίες, οι βιβλιοθήκες και οι υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας.

- οι εγκαταστάσεις είναι επαρκείς τόσο σε μέγεθος όσο και στην ποιότητά των χώρων.
- ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται στη διδασκαλία και την εκμάθηση (εργαστηριακός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός, αναλώσιμα, κ.λπ.) είναι ποσοτικά και ποιοτικά επαρκής.
- υπάρχει το κατάλληλο περιβάλλον που ενθαρρύνει και διευκολύνει την πρακτική εξάσκηση των φοιτητών.
- το διδακτικό υλικό (βιβλία, εγχειρίδια, επιστημονικά περιοδικά, βάσεις δεδομένων) είναι επαρκές και εύκολα προσβάσιμο από τους φοιτητές.
- Το διδακτικό προσωπικό αξιοποιεί τα ηλεκτρονικά μέσα για την υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας
- το ίδρυμα εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο ακαδημαϊκής και κοινωνικής υποστήριξης των φοιτητών